MALTA

TRIBUNAL TAL-APPELL GHALL-KOMPETIZZJONI U GHALL-KONSUMATUR

ONOR. IMHALLEF

MARK CHETCUTI

Seduta ta' l-14 ta' April, 2015

Rikors Numru. 1/2011/1

Liquigas Malta Limited

vs

Ufficju ghall-Kompetizzjoni

It-Tribunal

Ra l-ilment tal-Kamra Maltija tan-Negozji Zghar u Medji (GRTU) tat-23 ta' Dicembru 2010 (a fol. 3 et. seq.) ("l-ilment") a bazi ta' liema saret investigazzjoni mill-Ufficju ghall-Kompetizzjoni Gusta ("l-Ufficju") fuq rikjesta tas-Segretarju Parlamentari Responsabbli mill-Kompetizzjoni;

Ra d-decizjoni tal-Ufficju tal-24 ta' Dicembru 2010 ("id-Decizjoni") (a fol. 11 et. seq.);

Ra l-ordni tal-Ufficju tal-24 ta' Dicembru 2010 ("l-Ordni") (a fol. 59);

Ra r-rikors tad-Direttur tal-Ufficju (a fol. 1 et. seq) li permezz tieghu tressqet quddiem il-Kummissjoni ghall-Kummerc Gust (illum it-Tribunal) it-talba tal-appellanta Liquigas Malta Limited sabiex id-Decizjoni u l-Ordni jigu riveduti mill-Kummissjoni;

Ra l-verbal tal-24 ta' Ottubru 2012 fejn gie deciz li ghandhom jittellghu l-provi limitatament dwar l-ewwel aggravju tal-appellanta sabiex tinghata decizjoni in parte dwar l-istess aggravju u cioe li d-Decizjoni u l-Ordni ghandhom jigu annullati billi saret vjolazzjoni tal-principji tal-gustizzja naturali u drittijiet tad-difiza tal-appellanta;

Ra l-verbal tad-29 ta' Jannar 2014 fejn il-vertenza tkompliet bit-Tribunal kompost biss mill-President u membru wiehed;

Ra l-atti kollha u n-noti ta' sottomissjonijiet tal-partijiet;

Ra l-verbal tas-27 ta' Jannar 2015 fejn il-kawza thalliet ghad-decizjoni fuq l-ewwel aggravju tal-appellanta;

Ikkunsidra

Illi fit-23 ta' Dicembru 2010 is-Segretarju Parlamentari Responsabbli mill-Kompetizzjoni ressaq l-ilment ghall-investigazzjoni mill-Ufficju peress li gie allegat li l-lanjata u cioe Liquigas Malta Limited kienet qed tabbuza mid-dominanza taghha fis-suq tal-bejgh tal-gas LPG permezz ta' cilindri meta kienet qed tirrifjuta illi tforni cilindri LPG lid-distributuri sakemm l-istess distributuri jonoraw provvediment partikolari fl-akkordju ("il-Ftehim") ezistenti bejn id-distributuri u l-Korporazzjoni Enemalta (il-

Ianjata kienet sussegwentement giet issurrogata fl-akkordju imsemmi minflok l-Korporazzjoni Enemalta), liema provvediment ossia l-klawsola 12(c) tistipula li d-distributuri ma jistghux jixtru, jiddistribwixxu jew ibieghu cilindri jew kull prodott iehor li m'huwiex tal-Ianjata.

Illi nhar l-24 ta' Dicembru 2010 l-Ufficju ikkonkluda li bl-agir taghha l-Ianjata qed tikser l-artikolu 9 tal-Att dwar il-Kompetizzjoni (Kap. 379) u ghalhekk inharget l-Ordni mill-Ufficju fil-konfront tal-Ianjata sabiex tieqaf immedjatament milli timponi kwalsiasi provvedimenti rigwardanti xiri jew distribuzzjoni esklussiv u b'effett immedjat u minghajr ebda kundizzjoni tforni lid-distributuri bic-cilindri tal-gas sabiex jigi evitat aktar hsara lill-konsumatur.

Illi din id-decizjoni tirrigwardja l-ewwel aggravju tal-Ianjata u cioe li d-drittijiet taghha fil-process li wassal ghad-Decizjoni u l-Ordni da parti tal-Ufficju ma gewx rispettati. F'dan ir-rigward il-Ianjata spjegat is-segwenti kronologija tal-fatti mill-mument li saret taf bl-ilment sa kemm inghataw id-Decizjoni u l-Ordni:

(i) Nhar it-23 ta' Dicembru 2010 filghodu l-Ianjata giet imsejha biex tidher quddiem l-Ufficju fejn saret laqgha dakinhar stess f'nofsinhar matul liema laqgha l-Ianjata giet infurmata bl-ilment. Il-Ianjata qalet li ghalkemm talbet sabiex tinghata kopja tal-ilment din ma inghatatx u l-Ianjata giet infurmata biss verbalment dwar is-sustanza tal-ilment;

(ii) Dakinhar stess wara l-laqgha, permezz ta' email mibghuta mill-Ufficju fl-14:15, il-Ianjata giet mitluba tirrispondi lista ta' domandi u sabiex tipprezenta s-sottomissjonijiet taghha bil-miktub sa dakinhar stess, liema sottomissjonijiet gew ipprezentati mill-Ianjata lill-Ufficju dakinhar fil-ghaxija;

(iii) Dak inhar stess wara li gew ipprezentati s-sottomissjonijiet, l-Ianjata regghet giet imsejha mill-Ufficju u saret laqgha ohra tard bil-lejl sa kmieni l-ghada filghodu. Dakinhar u cioe fl-24 ta' Dicembru, l-ghada li bdew il-proceduri, inharget id-Decizjoni mill-Ufficju;

(iv) F'dan il-perjodu l-Ianjata ma nghatat l-ebda indikazzjoni specifika dwar l-allegat ksur, ma gietx infurmata bl-argumenti jew bis-sottomissjonijiet li saru mill-partijiet interessati u kien biss dakinhar tal-24 ta' Dicembru li l-Ianjata semghet li l-Ufficju kien bi hsiebu jaghti decizjoni.

Il-Ianjata qalet li ghalhekk din il-kondotta procedurali da parte tal-Ufficju tmur kontra l-principji tal-gustizzja naturali kif misjuba fl-artikolu 469A tal-Kap. 12 tal-Ligijiet ta' Malta u tikkuntrasta mal-proceduri tal-Kummissjoni tal-Unjoni Ewropea, senjatament l-artikolu 27(1) tar-Regolament tal-Kunsill (EC) No. 1/2003 tas-16 ta' Dicembru 2002 u l-artikolu 10(1) tar-Regolament tal-Kummissjoni (EC) No. 773/2004 tas-7 ta' April 2004 in kwantu inter alia l-Ianjata ma kienitx f'posizzjoni li thejji d-difiza taghha b'mod adegwat peress li ma inghatax zmien xieraq ghal dan l-iskop; ma kinitx infurmata sew dwar in-natura tal-allegazzjonijiet migjuba fl-iIment ghaliex inghatat biss informazzjoni limitata u mhux specifika; u ma gietx infurmata dwar l-argumenti tal-partijiet l-ohra involuti. In oltre, ghall-istess ragunijiet, il-Ianjata lanqas ma kellha l-opportunita li tirregolarizza l-posizzjoni taghha.

Illi mix-xhieda u l-provi prodotti jirrizulta li l-kronologija tal-fatti kif sehhew mill-mument meta l-Ufficju rcieva l-ilment sa meta inghataw id-Decizjoni u l-Ordni hi s-segwenti:

Nhar it-23 ta' Dicembru 2010

(i) L-Ufficju rcieva l-ilment minghand il-Ministeru fl-10:29 ta' filghodu permezz ta' fax. Din kienet l-ewwel komunikazzjoni li rcieva l-Ufficju rigward dan il-kaz;

(ii) L-Ufficju ddiskuta l-ilment internament u sejhet laqgha mal-Ianjata;

(iii) Il-laqgha mal-Ianjata inzammet l-Ufficju f'nofs inhar fejn il-Ianjata giet infurmata bl-ilment u saru sottomissjonijiet verbali da parte tal-lanjata;

(iv) Permezz ta' email mibghuta fis-14:15 (a fol. 73) l-Ufficju talab lill-lanjata tressaq is-sottomissjonijiet u spjegazzjonijiet taghha bil-miktub. Din intbaghatet versu l-

indirizz mcapelluto@liquigas.com (li rrizulta li hu indirizz hazin) u fl-16:03 l-istess email regghet intbaghatet versu l-indirizz rcapelluto@liquigas.com (u cioe l-indirizz korrett);

(v) Inzammet laqgha l-Ufficju mal-GRTU fit-15:00, fejn il-GRTU spjegat l-allegazzjonijiet taghha u pproduciet dokumentazzjoni;

(vi) Permezz ta' email mibghuta fit-19:52 (a fol. 65 sa 67) il-Ianjata wiegbet ghall-email tal-Ufficju u ressqet is-sottomissjonijiet taghha;

(vii) L-Ufficju rega' sejjah laqgha ohra mal-Ianjata li nzammet fid-21:00 u intemmet versu nofs il-lejl (00:00).

Nhar l-24 ta' Dicembru 2010

(i) Fl-09:45 inzammet laqgha l-Ufficju mal-Awtorita ta' Malta dwar ir-Rizorsi u gie prodott id-dokument a fol. 64;

(ii) Inghatat id-Decizjoni mill-Ufficju.

Illi mill-provi mressqa jirrizulta li l-Ufficju kkunsidra dan il-kaz bhala wiehed car, fejn la kien hemm punti kumplessi ta' ligi u anqas ta' fatt. L-Ufficju spjega li l-bazi tad-Decizjoni kien il-Ftehim, fejn l-Ufficju iffoka fuq l-exclusive purchase and sale obligation u cioe li d-distributuri kienu obbligati ai termini tal-Ftehim li jixtru u jbieghu esklussivament cilindri tal-gas tal-Ianjata. L-Ufficju kkunsidra s-suq rilevanti bhala dak tal-bejgh tac-cilindri tal-gas LPG u kkunsidra wkoll il-posizzjoni dominanti tal-Ianjata. L-Ufficju qal li l-partijiet ikkoncernati f'dan il-kaz kienu l-Ianjata u l-GRTU, u li saru laqghat mat-tnejn, filwaqt li saret ukoll laqgha mar-regolatur u cioe l-Awtorita ta' Malta dwar ir-Rizorsi. L-Ufficju spjega li lment gie moqri lill-Ianjata u li saret referenza ghall-Ftehim u l-exclusive purchase and sale obligation. Jirrizulta wkoll li l-Ianjata kkoperat mal-Ufficju kemm matul il-laqgha u anki sabiex wiegbet ghad-domandi tal-Ufficju. L-Ufficju spjega li dan il-kaz kien urgenti hafna in kwantu l-Ufficju kien qed jircievi hafna ilmenti minghand diversi hwienet u stabbilimenti minhabba l-fatt li ma kienux qeghdin jitqassmu cilindri tal-gas f'dak iz-zmien tal-festi tal-Milied. Jirrizulta wkoll pero li d-distributuri ma kienux qeghdin jiddistribwixxu c-cilindri tal-gas fuq struzzjonijiet tal-GRTU. Intqal ukoll mill-Ufficju li ma kienx hemm il-htiega li tintuza l-procedura ta' interim measure fil-kaz odjern in kwantu din il-procedura tintuza meta

jirrizulta ksur prima facie u l-Ufficju jkun irid jinvestiga aktar qabel ma jasal ghall-konkluzjonijiet tieghu, pero dan kien kaz car ghall-Ufficju tant li ghadda biex ta d-Decizjoni u l-Ordni. Mill-provi jirrizulta wkoll li l-Ufficju baqa' jinvestiga dan il-kaz sakemm inghatat ukoll decizjoni fuq id-deposit scheme tac-cilindri tal-gas f'Jannar 2011 u inhareg rapport f'Jannar 2013, liema rapport pero kien aktar kumpless ghaliex jinvolvi l-market share.

Illi l-Ufficju qal ukoll li ma jirrizultalux li kien hemm kazijiet ohra ta' priorita daqs tal-kaz odjern f'dawn l-ahhar hames snin, ghalkemm f'dawn l-ahhar sentejn jirrizultaw zewg kazijiet ohra ta' importanza li jinvolvu s-settur in kwistjoni u lil Ianjata stess, li gew risolti mill-Ufficju f'sitt (6) ijiem (kaz COMP311 - Investigation concerning refundable deposit on gas cylinders) u fi tlett (3) ijiem (kaz COMP2/2013 - Complaint by gas distributors) rispettivament. Fir-rigward tal-ewwel kaz u cioe COMP311, id-decizjoni relattiva tal-Ufficju hi esebita a fol. 163 u 164 minn liema jirrizulta li l-ilment partikolari f'dak il-kaz wasal l-Ufficju fis-27 ta' Dicembru 2010 u d-decizjoni inghatat fl-10 ta' Jannar 2011, u ghalhekk, kuntrarjament ghal dak li inghad mill-Ufficju, fil-fatt damet aktar minn sitt ijiem biex tigi deciza. Jirrizulta wkoll mill-emails esebiti a fol. 165 et. seq. lil Ianjata f'dak il-kaz kienet ressqet l-istess oggezzjonijiet ghall-proceduri tal-Ufficju li fil-fatt ressqet fil-kaz odjern u cioe li l-proceduri tal-Ufficju jridu jsiru in ottemperanza mal-principji tal-gustizzja naturali, senjatament rigward smigh xieraq. Fir-rigward tat-tieni kaz u cioe COMP2/2013, dan ma giex rizolt b'decizjoni tal-Ufficju in kwantu l-Ianjata f'dak il-kaz, li kienet ukoll Liquigas Malta Limited, kienet irrangat is-sitwazzjoni u ghalhekk ma inghatatx decizjoni mill-Ufficju.

Illi min-naha taghha l-Ianjata spjegat li din il-kwistjoni qamet fit-22 ta' Dicembru 2010 meta d-distributuri tac-cilindri tal-gas LPG marru fuq strike in kwantu kienu qeghdin jitolbu lil Ianjata sabiex huma jkunu jistghu jiddistribwixxu wkoll ic-cilindri tal-kompetitur tal-Ianjata. Fit-23 ta' Dicembru 2010 il-Ianjata giet mitluba sabiex tattendi laqgha urgenti mal-Ufficju u dan biss ftit tal-hin qabel ma bdiet l-istess laqgha, pero minghajr indikazzjoni dwar il-mertu tal-istess. F'dik il-laqgha l-Ufficju staqsa diversi domandi lil Ianjata dwar il-mod kif kienet qed topera, kif kienet issir id-distribuzzjoni u l-posizzjoni taghha fis-suq pero f'dak il-mument il-Ianjata ma kinitx konxja dwar l-

ilment fis-sens li ma gietx formalment mgharrfa jew moghtija kopja tal-istess u anqas ma giet infurmata dwar l-allegat ksur tal-ligi tal-kompetizzjoni. Ftit sieghat wara din il-laqgha l-lanjata rceviet talba ghal aktar informazzjoni li l-Ufficju talab b'certu urgenza in kwantu l-lanjata giet mitluba tirrispondi mill-aktar fis possibbli (vide fol. 68). Fil-fatt dakinhar stess il-lanjata wiegbet ghal dawk id-domandi (vide fol. 65), pero madwar siegha wara regghet giet imsejjha ghal laqgha urgenti dak il-hin stess mal-Ufficju li damet sa tard bil-lejl fejn l-Ufficju baqa' jaghmel domandi ohra lil lanjata. Fl-24 ta' Dicembru 2010 il-lanjata regghet giet imsejjha l-Ufficju fejn inghatat kopja tad-Decizjoni u l-Ordni.

Ikkunsidra ulterjorment

Illi m'hemm l-ebda dubju li tul l-iter procedurali li wassal ghad-Decizjoni u ghall-Ordni l-Ufficju kien obbligat li jimxi ai termini tal-principji tal-gustizzja naturali, inkluz ghalhekk li l-lanjata jkollha l-opportunita li tifhem sew l-ilment imressaq kontriha u li taghti t-twegibiet taghha ghall-istess b'mod adegwat. Dan jirrizulta mhux biss mill-gurisprudenza nostrana rigward l-applikabilita tal-principji tal-gustizzja naturali fit-twettiq ta' eghmil amministrattiv u mill-fatt illi atti amministrattivi bhad-Decizjoni u l-Ordni huma sindikabbli mill-Qorti ai termini tal-artikolu 469A tal-Kap. 12, izda wkoll mill-gurisprudenza tal-Qorti Ewropea u mir-Regolamenti tal-Unjoni Ewropea. Illi kif gie deciz minn dan it-Tribunal fil-kaz fl-ismijiet Onorevoli Joe Mizzi vs Ufficju ghall-Kompetizzjoni (Rikors Nru. 1/2011, 27 ta' Frar 2013), "... it-Tribunal ghandu jhares l-ewwel u qabel kollox lejn il-ligi nostrana dwar kif tirregola l-kweziti li jinsorgu waqt procediment. Hu fin-nuqqas ta' provvediment jew nuqqas ta' kjarezza li t-Tribunal allura ghandu jirrekorri ghal dak li jipprovdi l-paragrafu 13 tal-Iskeda tal-Kap. 379 u cioe: Fl-interpretazzjoni ta' dan l-Att, il-Kummissjoni tista' tirrikorri ghad-decizjonijiet precedenti taghha, decizjonijiet tal-Qorti ta' Prim' Istanza u tal-Qorti tal-Gustizzja tal-Komunita Ewropea. Hija ghandha wkoll tirrikorri ghad-decizjonijiet rilevanti tal-Kummissjoni Ewropea inkluzi l-avvizi interpretattivi fuq id-disposizzjonijiet rilevanti tat-Trattat tal-KE u legislazzjoni sussidjarja relattiva ghall-kompetizzjoni." Illi fl-istess decizjoni dan it-Tribunal qal ukoll li, "l-Kummissjoni ghandha kompitu kwazi ekwivalenti ghall-Ufficju ghall-Kompetizzjoni u dak li jirreferi ghal Kummissjoni ser

jittiehed li jirreferi bl-istess mod ghall-Ufficju tal-Kompetizzjoni." Illi ghalhekk, gia la darba l-ligi nostrana u cioe l-Kap. 379 ma jipprovdi l-ebda regoli ta' procedura partikolari ghall-Ufficju f'dan ir-rigward, l-Ufficju hu obbligat li josserva wkoll il-principji u l-provvedimenti derivanti mill-gurisprudenza tal-Qorti Ewropea u mir-Regolamenti tal-Unjoni Ewropea.

It-Tribunal jirrileva li mill-kronolgija tal-fatti jirrizulta li, ghalkemm per se l-perjodu qasir ta' zmien li fih inghataw id-Decizjoni u l-Ordni ma jekwivalix necessarjament ghall-ksur tad-dritt ghal smigh xieraq da parte tal-Ufficju, u filwaqt li t-Tribunal japprezza l-urgenza tal-kaz, it-trapass taz-zmien bejn meta l-Ufficju ircieva l-ilment u meta inghataw id-Decizjoni u l-Ordni kien fil-fatt ferm qasir. L-urgenza tal-kaz jew il-fatt illi, kif qal l-Ufficju, id-Decizjoni tista' tigi riveduta u ribaltata minn dan it-Tribunal, bl-ebda mod ma jistaw jiggustifikaw li d-dritt ghal smigh xieraq jigi imwarrab jew b'xi mod ippregudikat. Fi kwalunkwe kaz, f'kazijiet ta' urgenza, fejn hemm bzonn ta' azzjoni immedjata, l-artikolu 15 tal-Kap. 379 jaghti r-rimedju opportun ossia mizuri interim, pero f'dan il-kaz l-Ufficju ghazel li jimxi mod iehor.

Illi jirrizulta li l-Ufficju rcieva l-ilment siegha u nofs qabel ma nzammet l-ewwel laqgha mal-lanjata, ghalhekk il-lanjata ma setghetx tkun ippreparata sabiex twiegeb ghall-Ilment u dan kuntrarjament ghal dak stabbilit fil-kaz **Trensoceen**[1] fejn il-Qorti qalet li r-regola generali hi li intrapriza ghandha tkun, "clearly informed, in good time, of the essence of the conditions to which the Commission intends to subject an exemption and it must have the opportunity to submit its observations to the Commission". Fil-fatt jirrizulta li kien proprju waqt din l-ewwel laqgha li l-ilment gie moqri lil lanjata pero l-lanjata ma gietx moghtija kopja bil-miktub tal-istess u dan bi ksur tal-artikolu 10(1) tar-Regolament tal-Kummissjoni (EC) No. 773/2004 tas-7 ta' April 2004 li jipprovdi li, "Il-Kummissjoni ghandha tgharraf lill-partijiet ikkoncernati bil-miktub bl-oggezzjonijiet maghmula kontra taghhom. Id-dikjarazzjoni ta' oggezzjonijiet ghandha tkun innotifikata lil kull wahda minnhom." Illi oltre hekk, l-artikolu 10(2) tal-

[1] Qorti tal-Gustizzja Ewropea, Kaz 17/74 **Transocean Marine Paint Association vs Commission** (1974) ECR 1063, 23 ta' Ottubru 1974

istess Regolament jipprovdi li, "Il-Kummissjoni ghandha, meta tinnotifika d-dikjarazzjoni ta' oggezzjonijiet lill-partijiet ikkoncernati, tistabbilixxi limitu ta' tmien li fih dawn il-partijiet jistghu jinformawha bil-miktub bil-veduti taghhom." Ghalhekk, l-ilment kellu mhux biss jigi formalment notifikat lill-lanjata, izda l-Ufficju kellu wkoll jistabbilixxi terminu ragjonevoli ghat-twegiba. Illi f'dan il-kaz gia gie stabbilit li l-ilment ma giex notifikat bil-miktub filwaqt li fil-kaz tal-email mibghuta mill-Ufficju li permezz taghha talbet it-twegiba tal-lanjata ghat-tlett allegazzjonijiet hemm imsemmija (a fol. 68), lanqas ma jirrizulta li l-Ufficju stabbilixxa terminu ghat-twegiba izda qalet b'mod generiku: "It would be appreciated if you conform to this request at your earliest." Illi ghalhekk il-lanjata ma kienetx f'posizzjoni li tirregola bl-ahjar mod il-posizzjoni taghha fir-rigward tar-risposta izda kienet taht pressjoni mill-Ufficju sabiex twiegeb fl-iqsar zmien possibbli, u fil-fatt il-lanjata rceviet l-imsemmija email fl-16:03 u wiegbet ghall-istess dakinhar fit-19:52.

Illi mill-provi prodotti lanqas ma jirrizulta li l-lanjata nghatat access ghall-file tal-Ufficju u dan bi ksur tal-artikolu 27(2) tar-Regolament tal-Kunsill (EC) No. 1/2003 tas-16 ta' Dicembru 2002 li jipprovdi li, "The rights of defence of the parties concerned shall be fully respected in the proceedings. They shall be entitled to have access to the Commission's file, subject to the legitimate interest of undertakings in the protection of their business secrets." Il-lanjata ghalhekk kellha d-dritt li tkun infurmata bil-provi kollha fil-pussess tal-Ufficju u tal-argumenti mressqa mill-partijiet kollha kkoncernati f'dan il-kaz, fosthom ghalhekk il-GRTU li ressqet l-ilment lis-Segretarju Parlamentari Responsabbli mill-Kompetizzjoni, u dan sabiex il-lanjata tkun f'posizzjoni li tressaq is-sottomissjonijiet taghha fuq kull ma jinsab fil-file b'dan li ghalhekk jigi rispettat ukoll l-artikolu 27(1) tal-istess Regolament li jipprovdi li, "Before taking any decisions ... the Commission shall give the undertakings or association of undertakings which are the subject of the proceedings conducted by the Commission the opportunity of being heard on the matters to which the Commission has taken objection. The Commission shall base its decisions only on objections on which the parties concerned have been able to comment", liema artikolu jirrifletti wkoll dak li gie deciz fil-kaz **SA Musique Diffusion Francaise and other vs Kummissjoni**, (1983) ECR 1825, para. 31, u cioe li, "the Commission may base its decision only on facts on which the undertakings have had the opportunity of making known their views."

Decide

Dan it-Tribunal ghalhekk jilqa' l-ewwel aggravju tal-Ianjata u konsegwentement jannulla d-Decizjoni u l-Ordni in kwantu fil-proceduri tal-Ufficju li wasslu ghad-Decizjoni u l-Ordni l-Ufficju ma kkonformax mal-principji tal-gustizzja naturali u gew vjolati d-drittijiet tad-difiza tal-Ianjata.

< Sentenza Finali >

--------------------------------TMIEM--------------------------------